

پاسخنامه تشریحی

۱. گزینه ۴ غلطها ⇐ خواست / ورطه / خویشتن / حادثه

۲. گزینه ۴ شکل درست واژه: ذوال ⇐ زوال

۳. گزینه ۳ املای صحیح کلمه ی نادرست چنین است:

هاضم ⇐ حازم

۴. گزینه ۴ گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» اشاره به عجز انسان از درک و وصف خداوند دارند.

گزینه «۴» به حضور همیشگی خداوند در کنار ما و این که از همه کس به ما نزدیک‌تر است، اشاره دارد.

۵. گزینه ۲ در این گزینه به موضوع جبر و غیر قابل تغییر بودن سرنوشتی که خدا رقم می‌زند اشاره می‌شود؛ در حالی که در گزینه‌های دیگر ناتوانی انسان از توصیف خداوند مطرح می‌شود.

۶. گزینه ۴ به جز بیت گزینه «۴»، شاعر در همه ایات می‌گوید خداوند در جهان آشکار است.

۷. گزینه ۲ در این گزینه، فروتنی در برابر انسان‌های فرومایه ناپسند دانسته شده است.

۸. گزینه ۱ در این گزینه سر به معنای خودش آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲) سر: مجاز از قصد

گزینه ۳) سر اول: مجاز از جان - سر دوم: مجاز از فکر

گزینه ۴) سر: مجاز از قصد

۹. گزینه ۲ واژگان برزندگی و نمط نادرست معنا شده‌اند. معنای صحیح آنها به ترتیب: شایستگی، لیاقت / روش، نوع

۱۰. گزینه ۱ در این گزینه آرایه مجاز دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «محمل»: مجاز از کاروان

۳) «گز»: مجاز از تیری که از جنس درخت گز است.

۴) «دل»: مجاز از احساس / «مغاک»: مجاز از زیر خاک.

پاسخنامه تشریحی

۱۱. گزینه ۲ اُختی الکبری: خواهر بزرگ‌تر من / لاتواصل: ارتباط ندارد/ قید «هیچ» در گزینه «۴» اضافه است و در گزینه‌های «۳» و «۱» هم به ترتیب «خواهر بزرگ» و «بزرگ‌ترین خواهرم» نادرست‌اند.
۱۲. گزینه ۳ نکته مهم درسی
وقتی حرف «قَد» همراه فعل مضارع بیاید به معنای «شاید، گاهی، ممکن است» می‌باشد: «قَد تَضُرُّنَا آمَالُنَا الْكَثِيرَةُ»: گاهی آرزوهای زیادمان به ما ضرر می‌رساند.
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: «كِبَائِرُ الدُّنْيَا» یعنی «گناهان بزرگ» نه «بزرگترین گناهان».
گزینه «۲»: «قَرِيبٌ» یعنی «نزدیک» و ترجمه شدن آن به صورت «نزدیک‌تر» نادرست است، چرا که اسم تفضیل نیست، «أَقْرَبٌ» یعنی «نزدیک‌تر».
گزینه «۴»: باید به صورت «نیکو می‌گردانی» ترجمه شود. «نیکو گردانیدی» فعل ماضی و معادل عربی آن «حَسَنْتَ» می‌باشد.
۱۳. گزینه ۲ «إِنْ»: «يَقِينًا، هَمَانًا، مُسَلِّمًا، بِرَاسْتِي» / «السَّمَاءُ الدُّنْيَا»: آسمان نزدیک‌تر («الدُّنْيَا» مؤنث «دنی» اسم تفضیل به معنی «نزدیک‌تر» است. «السَّمَاءُ الدُّنْيَا» موصوف و صفت هستند.// «زَيْتًا»: آراستیم / «زَيْنَةٌ»: زیوری (اسم نکره) / «الْكَوَاكِبُ»: ستارگان
۱۴. گزینه ۱ رد سایر گزینه‌ها:
(۲) «لَاتتَكَاسَلُ» فعل «غائبة» مفرد مؤنث غائب است و لها در اعمالها مؤید آن است و «الممرضة» فاعل آن است. «پرستار ماهر در کارهایش تنبلی نمی‌کند».
(۳) «شاهد» غائب است و ترجمه درست عبارت چنین است: «دانش آموزان پیروزمندانه نمراتشان را در کلاس مشاهده کردند».
(۴) «صادق» با توجه به کسره عین الفعل «د» امر مخاطب است و ترجمه درست عبارت چنین است: «دوستی و همنشینی کن با کسی که دلسوزی می‌کند برای تو در حالی که تو در غفلت هستی».
۱۵. گزینه ۳ به ترتیب کلمات «الدُّنْيَا، أَكْثَرُ، اَوْسَطُ، أَكْبَرُ، أَعْلَى، أَعْلَى» اسم تفضیل هستند و کلمات «اتَّقِ، أَحَبُّ» نیز فعل هستند.
دقت داشته باشید که «أكبر» هم اسم تفضیل «أكبر» است که جمع بسته شده است.
۱۶. گزینه ۴ زیرا در این گزینه «لا» برای نفی مضارع است، در گزینه «۱»: لا = نهی است، در گزینه ۲: «لا» نهی است و در گزینه ۳: «لا» بر سر «اسم» آمده است.
۱۷. گزینه ۲ کلمه «أَحَبُّ» فعل ماضی برای صیغه سوم شخص مفرد است و اسم تفضیل نیست.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «أَعْلَى» اسم تفضیل به معنای «بلندترین» است.
گزینه «۳»: «أَقْلُّ» اسم تفضیل به معنای «کم‌ترین» است.
گزینه «۴»: «الْكَبِيرُ» اسم تفضیل مؤنث (مؤنث «أكبر») است.
۱۸. گزینه ۴ گزینه ۱ :: «ناهيًا و مُعِينًا» هر دو اسم فاعل از ثلاثی مجرد و مزید است.
گزینه ۲ :: «المُسَافِرِينَ» اسم فاعل است.
گزینه ۳ :: «المَجْرَبُ، المَمْتَعَاتُ، مَمْزُوجَةٌ» هر سه اسم مفعول هستند.
اما گزینه ۴ :: «الصَّالِحَةُ، نَاهِيْن، صَابِرِينَ، المَشَاكِلُ» اسم فاعل هستند. «المُنْكَرُ» اسم مفعول است.
۱۹. گزینه ۲ المَعْلَمُ (اسم فاعل) – المَشَاكِلُ (اسم فاعل از مُشْكَل یا مُشْكَلَةٌ) است و «خَيْرٌ» در معنای اسم تفضیل می‌باشد یعنی «بهترین» (بهترین دانش آموزان کسانی هستند...)
۲۰. گزینه ۳ در گزینه ۱: أَحَبُّ مبتدا و أَنْفَعُ خبر است. (اسم تفضیل معمولاً بر وزن أفعال می‌آید)
در گزینه ۲: تَفَكَّرُ مبتداست و خَيْرٌ خبر است. (اگر خیر معنی «تر و ترین» دهد معمولاً اسم تفضیل محسوب می‌شود)
در گزینه ۳: أَفْضَلُ اسم تفضیل است اما اینجا صفت است نه خبر. أَرْخَصُ نیز اسم تفضیل و صفت می‌باشد.
در گزینه ۴: شَرٌّ اسم تفضیل و خبر است. شَرٌّ نیز مانند خیر می‌تواند اسم تفضیل باشد اگر معنی «تر و ترین» داشته باشد.

پاسخنامه تشریحی

۲۱ - گزینه ۴ درک هدف زندگی:

اگر انسان این هدف حقیقی (درک هدف زندگی) را به دست نیاورد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده، در حالی که سعادت و خوشبختی را هم به دست نیاورده است. کشف راه درست زندگی:

اگر انسان راه درست زندگی را انتخاب نکند، به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار داده، نخواهد رسید.

۲۲ - گزینه ۴ در گزینه ۴ رابطه برعکس نوشته شده است. یعنی ایمان به عمل صالح تقدم دارد و در نتیجه عمل صالح معلول و ایمان علت آن است.

۲۳ - گزینه ۲ دغدغه دیگر انسان های فکور و خردمند کشف راه درست زندگی است. این دغدغه از آن و جدی است که انسان فقط یکبار به دنیا می آید و یک بار آن را تجربه می کند. عبارت «إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» موجب جلوگیری از خسران می شود.

۲۴ - گزینه ۳ انسان به علت دارا بودن اختیار می تواند راه های دیگری را نیز برگزیند اما چنان که گفته شد، چون هر برنامه دیگری غیر از برنامه خداوند نمی تواند پاسخ درستی به آن نیازها بدهد، انسان زیان خواهد کرد و با دست خالی دنیا را ترک گفته و به دیار آخرت خواهد شتافت و در آنجا زیان خود را مشاهده خواهد کرد. قرآن کریم چنین کسی را ناسپاس نامیده و می فرماید: «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا» همانا ما راه را به او نشان دادیم یا سپاسگزار خواهد بود یا ناسپاس.

۲۵ - گزینه ۲ عبارت شریفه ی تَلَا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حِجَّةٌ بَعْدَ الرِّسَالِ اشاره به اتمام حجت بر انسان ها به تبع برخورداری از هدایت تشریحی با ارسال رسولان و به اقتضای عزت و حکمت الهی دارد.

آیه	رسلاً مبشیرین و منذرین تَلَا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حِجَّةٌ بَعْدَ الرِّسَالِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
ترجمه	رسولانی [را فرستاد که] بشارت دهنده و انذار کننده باشند. تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در مقابل خداوند، دستاویز و دلیلی نباشد و خداوند شکست ناپذیر و حکیم است.
مفهوم	خداوند با ارسال پیامبرانی بشارت و انذار دهنده برای هدایت مردم حجت را بر مردم تمام می کند و راه بهانه گیری را از آنان سلب می کند.
	هدایت انسان با ارسال پیامبران بیانگر هدایت شریعی (خاص انسان) است.

۲۶ - گزینه ۴ گزینه ۴: اگر انسان راه های دیگری غیر از برنامه الهی انتخاب کند زیان خواهد کرد و با دست خالی دنیا را ترک خواهد گفت، این موضوع اشاره به اختیار انسان در هدایت دارد.

۲۷ - گزینه ۱ با توجه به آیه ۱۳۶ سوره بقره «لَا تَفْرُقْ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ» پیامبر(ص) در پاسخ به یهودیان و مسیحیان به امر خداوند می فرماید که ما مسلمانان به آنچه که به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و پیامبران پیشین نازل شده است ایمان داریم. یعنی این که محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان بوده و دین در نزد خداوند واحد است و همه پیامبران آورنده یک دین بوده اند.

۲۸ - گزینه ۳ با توجه به آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ» کسانی که خواستار حیات انسانی می باشند باید دعوت خدا و رسول را اجابت کنند.

۲۹ - گزینه ۱ زیبایی لفظی، سبب نفوذ خارق العاده قرآن کریم در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادیبان و دانشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده اند. نفوذ خارق العاده قرآن علت مسلمان شدن ادیبان و دانشمندان می باشد.

۳۰ - گزینه ۴ وجود دو یا چند دین در یک زمان نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده اند و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از پیامبران گذشته است.

دقت شود که سرپیچی از کتاب آسمانی صحیح نیست. زیرا لزوماً در همه کتاب ها به پیامبر بعدی بشارت داده نشده است. اما خود هر پیامبر به آمدن پیامبر بعدی بشارت می داد و بر پیروی از او تأکید می کند تا آنجا که آنان که دینی غیر از اسلام را برگزیده اند، در آخرت زیان می بینند: «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» و هر کسی که دینی جز اسلام اختیار کند، از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیان کاران خواهد بود.

پاسخنامه تشریحی

۳۱. گزینه ۱ در صورتی که شما فقط تعداد زیاد افرادی که شهر ما را برای یافتن شغل به مقصد محل دیگری ترک می‌کنند ، احتمالاً به درستی به این نتیجه می‌رسید که شهر ما هیچ آینده‌ای ندارد.

(۱) در نظر بگیرید (۲) پیشنهاد کنید (۳) فرض کنید (۴) انتظار داشته باشید

۳۲. گزینه ۲ صدای «ترزا» در تئاتر قوی‌تر، روان‌تر و واضح‌تر از آن چیزی بود که امید به شنیدنش داشتیم.

۱- عصبی ۲- روان ۳- مشهور ۴- محبوب

۳۳. گزینه ۴ برای بهتر کردن کیفیت کالاها، تمام ماشین‌های فرسوده در کارخانه باید پی در پی تعمیر شوند.

(۱) صادقانه (۲) خوشبختانه (۳) با بی‌دقتی (۴) پی‌درپی - مکرراً

۳۴. گزینه ۲ برای ماه چقدر طول می‌کشد تا یک دور کامل به دور زمین بزند؟

(۱) حقیقت (۲) دور، دایره (۳) جفت (۴) موج سواری

۳۵. گزینه ۲

قبل از هر تصمیمی، باید تمام حقایق را در نظر بگیرید. به این طریق مطمئن خواهید شد که تمام تلاش را کرده‌ای.

۱. طرح، برنامه ۲. حقیقت ۳. مکان ۴. دلیل

۳۶. گزینه ۲ اگر تعداد پانداها با نرخ کنونی‌اش به کاهش یافتن ادامه پیدا کند، در ده سال منقرض خواهند شد.

گزینه ۱) تولید کردن

گزینه ۲) کاهش یافتن

گزینه ۳) آماده کردن

گزینه ۴) توسعه یافتن

۳۷. گزینه ۲ برای یک معلم خوب بسیار ضروری است که هنگام سخنرانی در کلاس روان صحبت کند.

۱- عصبی ۲- روان، سلیس ۳- مشهور ۴- تاریخی

۳۸. گزینه ۱ ظاهراً رئیس هیچ درکی از مشکلاتی که کارمندان هم‌اکنون در وظایف روزانه خود در محل کار با آن مواجه هستند، ندارد.

۱. درک، فهم ۲. دست خط ۳. پخش، انتشار خبر ۴. یادآوری

۳۹. گزینه ۱ نمی‌دانم چرا بعضی از دانش‌آموزان هر روز خیلی دیر به مدرسه می‌آیند.

در این سؤال ساختار جمله در زبان انگلیسی مد نظر است که به شرح زیر می‌باشد.

قید زمان + قید مکان + قید حالت + مفعول + فعل اصلی + قید تکرار + فعل کمکی + فاعل

۴۰. گزینه ۳ تمام بازیکنان به سختی تلاش کردند تا بازی را ببرند چون تصمیم گرفته بودند تا خاطره بد شکست سال گذشته را پاک کنند. همان‌طور که به یاد دارید، متاسفانه آن‌ها با ۶ گل زمین را ترک کردند.

۱- نجات دادن ۲- جستجو کردن ۳- پاک کردن ۴- جفت شدن

پاسخنامه تشریحی

۴۱. گزینه ۲

p	q	$\sim q$	$(p \wedge q) \Rightarrow (p \vee \sim q)$
د	د	ن	$d \Rightarrow d \equiv d$
د	ن	د	$d \Rightarrow d \equiv d$
ن	د	ن	$d \Rightarrow n \equiv d$
ن	ن	د	$d \Rightarrow d \equiv d$

پس ترکیب شرطی سؤال همواره درست و نقیض آن همواره نادرست است.

۴۲. گزینه ۳ یک گزاره شرطی در حالتی که مقدم درست ($p \equiv T$) و تالی نادرست ($q \equiv F$) باشد، نادرست است. بنابراین گزینه ۳ نادرست است.

۲ عددی اول باشد.	\Rightarrow	۳۱ عددی مرکب است.
درست		نادرست

۴۳. گزینه ۲ جملات سؤالی - احساسی و امری و نمونه‌های آن که خبری نیستند گزاره نمی‌باشند. پس موارد الف و ب و ت گزاره نمی‌باشند.

موارد ب و ث جملات خبری هستند که می‌توان درستی یا نادرستی آن‌ها را با قطعیت تعیین کرد.

۴۴. گزینه ۳ گزینه ۱ اگر p درست باشد، خواهیم داشت (نادرست \Rightarrow درست)؛ که ارزش ترکیب نادرست است.

گزینه ۲ اگر p درست باشد. $(\sim p)$ نادرست و برعکس اگر p نادرست باشد، $(\sim p)$ درست خواهد بود که در هر دو صورت ترکیب عطفی نادرست خواهد بود. (در ترکیب عطفی اگر یکی از گزاره‌ها نادرست باشد ارزش ترکیب نادرست است). روش دوم: بدیهی است یکی از گزاره‌های p و q نادرست در نتیجه ترکیب عطفی نادرست است.

گزینه ۳ همواره درست است، چون در ترکیب فصلی اگر یکی از گزاره‌ها درست باشد، ارزش ترکیب درست است بدیهی است اگر p درست باشد، $(\sim p)$ نادرست است و برعکس.

گزینه ۴ ترکیب دو شرطی وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره هم‌ارزش باشند. بدیهی است p و $(\sim p)$ ارزش‌های مخالف هم هستند، بنابراین گزاره گزینه ۴ نادرست است.

۴۵. گزینه ۳ گزینه ۱:

p	q	r	$p \Rightarrow q$	$(p \Rightarrow q) \wedge r$
درست	نادرست	درست	ن	$n \wedge d \equiv n$

گزینه ۲:

p	q	r	$q \Rightarrow p$	$(q \Rightarrow p) \wedge q$
درست	نادرست	درست	د	$d \wedge n \equiv n$

گزینه ۳:

p	q	r	$q \Rightarrow p$	$(q \Rightarrow p) \wedge r$
درست	نادرست	درست	د	$d \wedge d \equiv d$ د ✓

گزینه ۴:

p	q	r	$p \Rightarrow q$	$(p \Rightarrow q) \vee q$
درست	نادرست	درست	ن	$n \vee n \equiv n$

ترکیب عطفی وقتی درست است که گزاره‌های دو طرف درست باشد، پس گزینه ۲ بدون نیاز به جدول حذف است. چون q نادرست است از طرفی گزاره‌های ۱ و ۴ نیز همان‌طور که توضیح داده شد، نادرست هستند.

۴۶. گزینه ۳

موارد الف و ب قوانین دموگان هستند که درست می‌باشند. باتوجه به قانون دموگان اگر نقیض روی ترکیب فصلی و عطفی توزیع شود \vee را به \wedge و \wedge را به \vee تبدیل می‌کند. مورد پ هم صحیح است. زیرا نقیض نقیض یک گزاره با خود گزاره هم‌ارز است، پس هر سه مورد صحیح است.

۴۷. گزینه ۳ ترکیب فصلی وقتی نادرست است؛ که هر دو گزاره موجود در ترکیب نادرست باشد.

ترکیب عطفی وقتی نادرست است؛ که لااقل یکی از دو گزاره موجود در آن نادرست باشد.

گزینه ۱ ترکیب فصلی است و هر دو گزاره موجود در آن درست است.

گزینه ۲ ترکیب فصلی است و چون «عدد اول است» درست است، ترکیب درست است.

گزینه ۳ ترکیب عطفی است و چون «۲۱ عدد اول است» نادرست است، ترکیب نادرست است.

گزینه ۴ ترکیب عطفی است و هر دو گزاره درست هستند؛ پس ترکیب عطفی آن‌ها درست است.

۴۸. گزینه ۲ نکته: ترکیب عطفی گزاره‌ها زمانی درست است که تمام گزاره‌ها درست باشند و ترکیب فصلی گزاره‌ها زمانی درست است که حداقل یکی از آن‌ها درست باشد.

۴۹. گزینه ۱

اگر p درست و q نادرست باشد، داریم:

$$\underbrace{(q \wedge s)}_F \Rightarrow \underbrace{(p \wedge r)}_T$$

چون ارزش مقدم نادرست است، پس گزاره شرطی به انتفاء مقدم همواره درست است.

۵۰. گزینه ۳ ترکیب فصلی و عطفی گزاره‌ها خاصیت جابجایی و شرکت‌پذیری دارد. یعنی:

$$p \vee q \equiv q \vee p, \quad p \wedge q \equiv q \wedge p$$

$$p \vee (q \vee r) \equiv (p \vee q) \vee r, \quad p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$$

پس موارد الف و ب درست هستند.

از طرفی می‌دانیم در ترکیب فصلی اگر یکی از گزاره‌ها درست باشد ارزش ترکیب درست است. پس $p \vee \sim p$ همواره درست است زیرا اگر $p \equiv T$ باشد ترکیب درست است و اگر $p \equiv F$ باشد حتماً $\sim p \equiv T$ بوده پس ترکیب فصلی درست است.

۵۱. گزینه ۳ ارزش ترکیب دو شرطی گزاره‌های گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ صحیح است. به عنوان تمرین بیشتر خودتان بررسی کنید.

حال به بررسی گزینه ۳ می‌پردازیم:

اگر یک چهارضلعی مربع باشد، آن‌گاه می‌توان گفت چهارضلعی لوزی است ولی عکس آن، اگر یک چهارضلعی لوزی باشد، نمی‌توان گفت چهارضلعی مربع است زیرا یک لوزی می‌تواند دارای زاویه‌های 90° نباشد. پس عکس گزاره شرطی همواره درست نیست. پس ترکیب دو شرطی دو گزاره نادرست است.

۵۲. گزینه ۱ با توجه به جدول ارزشی گزاره‌ها داریم:

p	q	$p \vee q$	$p \wedge (p \vee q)$	$(p \wedge (p \vee q) \Rightarrow p)$	$\sim p$	$\sim p \vee p$
T	T	T	T	T	F	T
T	F	T	T	T	F	T
F	T	T	F	T	T	T
F	F	F	F	T	T	T

با توجه به جدول بالا داریم:

$$(p \wedge (p \vee q)) \Rightarrow p \equiv \sim p \vee p$$

۵۳. گزینه ۱ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱ ($p \wedge q \Rightarrow q$)

p	q	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \Rightarrow q$
T	T	T	T
T	F	F	T
F	T	F	T
F	F	F	T

گزینه ۲ ($p \vee q \Rightarrow q$)

p	q	$p \vee q$	$(p \vee q) \Rightarrow q$
T	T	T	T
T	F	T	F
F	T	T	T
F	F	F	T

گزینه ۳ ($p \Rightarrow q \vee q$)

p	q	$p \Rightarrow q$	$(p \Rightarrow q) \vee q$
T	T	T	T
T	F	F	F
F	T	T	T
F	F	T	T

گزینه ۴ ($p \Rightarrow q \wedge p$)

p	q	$p \Rightarrow q$	$(p \Rightarrow q) \wedge p$
T	T	T	T
T	F	F	F
F	T	T	F
F	F	T	F

۵۴. گزینه ۳ گزاره «اگر دو عدد زوج باشند، آنگاه مجموع آنها عددی زوج است»؛ گزاره‌ای درست است؛ ولی عکس آن گزاره‌ای درست نیست، چون ممکن است دو عدد فرد باشند و جمع آنها زوج باشد، پس این گزاره دو شرطی نادرست است.

۵۵. گزینه ۱ با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \Rightarrow q$	$(p \Rightarrow q) \wedge \sim q$	$((p \Rightarrow q) \wedge \sim q) \Rightarrow \sim p$
T	T	F	F	T	F	T
T	F	F	T	F	F	T
F	T	T	F	T	F	T
F	F	T	T	T	T	T

پس ارزش گزاره $((p \Rightarrow q) \wedge \sim q) \Rightarrow \sim p$ همواره درست است.

پاسخنامه تشریحی

۵۶. گزینه ۱ «بهارستان» جامی به تقلید از گستان سعدی نوشته شده است نه بوستان سعدی.

۵۷. گزینه ۴ در قرن هفتم هجری قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید آمد.

۵۸. گزینه ۴ تنها در این گزینه همهٔ واژه‌های به‌کار رفته به صورت درست جاهای خالی را پر می‌کند.

۵۹. گزینه ۳ در این گزینه مرز آوایی به صورت زیر است:

هر ک سی کو / دور ما دز / اصل خیش

۶۰. گزینه ۴ هجای اول تقطیع داده‌شده کوتاه، اما هجای اول بیت گزینهٔ «۴» بلند است، لذا تقطیع این بیت با الگوی صورت سؤال هم‌خوانی ندارد.

۶۱. گزینه ۴ با توجه به وزن شعر، موارد گزینهٔ «۴» برای جاهای خالی بیت، مناسب نیست.

وزن شعر: $-U - - / -U - - / -U - - / -U - -$

پایه‌های آوایی گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»: جانش - تُ بی - زی با جُ گل - را با ز کن - پن هان شُ دم - سُل طانِ دل - ظا هر گُ نی

۶۲. گزینه ۳ در این دوره، عراق عجم و مهمتر از آن شهر شیراز در حکم مرکز ادبی این عصر به‌شمار می‌رفتند.

۶۳. گزینه ۳ شکل صحیح جداسازی پایه‌های آوایی در این مصراع بدین صورت است:

آن چ در آ / یِ نِ بی نم / نَ مَ نم

۶۴. گزینه ۴ شکل صحیح خطّ عروضی و پایه‌های آوایی مصراع گزینهٔ «۴»:

مر هَمی بر	دِل مانه	کَبِ غایت	ری شست
------------	----------	-----------	--------

۶۵. گزینه ۴ هریک از مصراع‌های بیت این گزینه، سه پایهٔ آوایی و سایر مصراع‌های ابیات، چهار پایهٔ آوایی دارند.

۶۶. گزینه ۳ «عطاملک جوینی»، از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت.

«سعدی»، در ادبیات تعلیمی سخن‌گوی ضمیر خودآگاه ایرانی است.

- نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی «عبید زاکانی» معروف است.

«مولانا»، در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.

«شاه نعمت‌الله ولی»، در تصوف و طریقت مقامی بلند داشت.

«سلمان ساوجی»، در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است.

۶۷. گزینه ۴ با توجه به ارزش وزنی پایه‌های آوایی بیت صورت سؤال، پایهٔ آوایی گزینهٔ «۴» نمی‌تواند در جای خالی قرار گیرد.

بگِ دارِ تا	جان می دَهد	بدگویی تا	فرجام را
$-U - -$	$-U - -$	$-U - -$	$-U - -$

۶۸. گزینه ۴ موضوع کتاب‌های صورت سؤال:

- گلستان: اخلاق و حکمت

- تاریخ جهانگشا: شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان «حسن صباح» (تاریخی)

- دیوان شمس: معارف بشری، مسائل عرفانی

- المعجم: علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر

- عشاق‌نامه: مباحث عرفانی

۶۹. گزینه ۳ وزن (ب) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن، مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن

وزن (د) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن، متفعلُ مفعولن مستفعل مفعولن

۷۰. گزینه ۳ دولت‌شاه سمرقندی، کتاب «تذکرهٔ دولت‌شاه» را به تشویق امیرعلی شیر نوایی نوشت. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی

از آغاز تا زمان مؤلف است.

جامی در کتاب «نفحات‌الانس» خود شیوهٔ «تذکرهٔ الاولیاء» عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به‌کار برد.

پاسخنامه تشریحی

۷۱. گزینه ۱ شاید یکی از معایب تاریخ‌نگاری روایی این باشد که نویسندگان به دور از هرگونه نقد و انتقاد، هیچ نظری درباره‌ی درستی و نادرستی خبر ارائه نمی‌دهند، اما برخی آن را امتیازی بزرگ می‌دانند، زیرا مورخان بعدی با مجموعه‌ای از اخبار گوناگون، درباره‌ی یک موضوع روبه‌رو می‌شوند.
۷۲. گزینه ۲ یکی از نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس موضوع محوری، کتاب مروج‌الذهب و معادن‌الجواهر، نوشته‌ی علی بن حسین مسعودی است.
۷۳. گزینه ۳ الف) با گسترش تاریخ‌های سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت. ب) از برجسته‌ترین این آثار می‌توان به کتاب التاجی فی اخبار الدولة الدلیمیه نوشته‌ی ابواسحاق صابی در تاریخ آل بویه اشاره کرد. توضیح نکات درسی:
- از مشهورترین کتاب‌های تاریخ‌های سلسله‌ای: تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان و تاریخ عالم آرای عباسی تألیف اسکندر بیگ ترکمان در تاریخ صفویان.
۷۴. گزینه ۴ خیر و روایتی که فاقد زمان و مکان دقیق و مشخص باشد از اصالت و اعتبار کافی برخوردار نیست.
۷۵. گزینه ۴ از مشهورترین چهره‌های سبک تاریخ‌نگاری ترکیبی می‌توان به بلاذری (قرن سوم هجری) صاحب کتاب فتوح‌البلدان و دینوری نویسنده‌ی کتاب اخبارالطول اشاره کرد.
۷۶. گزینه ۲ مورخ در روش تاریخ‌نگاری ترکیبی به جای ذکر همه‌ی روایات درباره‌ی یک موضوع، با مطالعه و مطابقت همه‌ی روایت‌ها، یک گزارش از آن‌ها تنظیم می‌کند.
۷۷. گزینه ۲ از برجسته‌ترین چهره‌های تاریخ‌نگاری ترکیبی می‌توان به بلاذری صاحب کتاب فتوح‌البلدان اشاره کرد.
۷۸. گزینه ۳ الف) کتاب تاریخ بیهقی جزء کتاب‌های تاریخ‌نگاری تحلیلی محسوب می‌شود. ب) یکی از نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس موضوع محوری کتاب مروج‌الذهب و معادن‌الجواهر نوشته‌ی علی بن حسین مسعودی است. پ) کتاب تجارب‌الامم نوشته‌ی ابوعلی مسکویه است.
۷۹. گزینه ۳ از مهم‌ترین ویژگی تاریخ‌نگاری روایی این بود که تاریخ‌نگاران هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها نمی‌کردند و عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.
۸۰. گزینه ۲ نتایج تحقیقات علم باستان‌شناسی معیاری مناسب برای سنجش اعتبار اخبار تاریخی محسوب می‌شود و خیر و روایتی که فاقد زمان و مکان دقیق و مشخص باشد از اصالت و اعتبار کافی برخوردار نیست.

پاسخنامه تشریحی

۸۱. گزینه ۲ میان اجزا و پدیده‌های هر مکان، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد. ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت‌یابی است و «ناحیه» یکی از مفاهیم اصلی در دانش جغرافیاست. یکی از کارهای جغرافی‌دانان مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌هاست.
۸۲. گزینه ۳ هندو با ۷۹٫۸ درصد و بودایی ۹٫۰ درصد به طور تقریبی بیشترین و کمترین جمعیت ادیان در هند را به خود اختصاص داده‌اند.
۸۳. گزینه ۲ هر مکان در روی زمین ویژگی‌هایی دارد. همچنین میان اجزا و پدیده‌های هر مکان، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد که آن مکان را از سایر مکان‌ها متفاوت می‌سازد.
۸۴. گزینه ۲ تشریح عبارت‌های نادرست:
الف) وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها «سریع‌تر» حرکت می‌کنند.
ب) هوای گرم نسبت به اطراف خود، فشار کم‌تری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز «کم‌فشار» ایجاد می‌شود.
د) هوای سرد سنگین است و به سمت پایین یا سطح زمین فرود می‌آید، در نتیجه بر روی منطقه سرد یک مرکز «پرفشار» پدید می‌آید.
۸۵. گزینه ۴ بیشتر مردم سوئیس به زبان «آلمانی» صحبت می‌کنند. مسیحیان بیش‌تر در جنوب و شرق سرزمین هند حضور دارند و در کشورهای بلغارستان، رومانی و پرتغال ناحیه صنعتی مهم وجود ندارد.
۸۶. گزینه الف) امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها به‌ویژه از نظر اقتصادی تحت تأثیر یکدیگرند.
ب) در نتیجهٔ پاکسازی قومی دولت میانمار، صدها نفر از مردم ناحیهٔ مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کرده و درخواست پناهندگی نموده‌اند.
پ) کاربری جزیره‌های مصنوعی که امارات در آب‌های خلیج فارس ساخته است، تفریحی و تجاری است.
۸۷. گزینه ۲ بیشترین و کمترین جمعیت زبانی کشور سوئیس، آلمانی و رمانش و بیشترین و کمترین جمعیت ادیان در کشور هند، هندو و سایر ادیان می‌باشد.
۸۸. گزینه ۴ نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارد.
توضیح نکات درسی:
عواملی در ارتباط با انسان و نواحی نقش دارند:
۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
۲) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.
۳) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
۸۹. گزینه ۴ بالاترین میزان بارش روزانه در کشور مربوط به نواحی بارشی خزر غربی با ۹۳ میلی‌متر - کردستان با ۴۸ میلی‌متر - (خراسان شمالی - زاگرس - آذربایجان) با ۳۳ میلی‌متر می‌باشد.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه‌های «۱» و «۲»، خزر شرقی پایین‌ترین میزان بارش روزانه را در کشور دارا می‌باشد.
گزینهٔ «۳»، آذربایجان و زاگرس بعد از کردستان قرار دارند.
۹۰. گزینه ۴ در سرزمین هند، دین هندو با ۷۹٫۸٪ بیش‌ترین پیروان را دارد و بعد از آن دین اسلام با ۱۴٫۲٪ و دین مسیحیت با ۲٫۳٪ در مرتبه‌های بعدی قرار دارند.
بزرگ‌ترین معبد هندوها آکشاردام نام دارد و در شهر دهلی واقع است.

پاسخنامه تشریحی

۹۱. گزینه ۴ استعمار: فنون نظامی و سیاسی
استعمار نو: استفاده از ظرفیت های دوره استعمار
استعمار فرانو: استفاده از رسانه ها و فناوری اطلاعات
۹۲. گزینه ۲ ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان ها به بخش فردی تعلق دارد.
در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان تکوینی وجود دارد.
۹۳. گزینه ۳ جهان اجتماعی را جهان فرهنگی نیز می خوانند زیرا هویت فرهنگی دارد و حاصل زندگی اجتماعی انسان ها و آگاهی و عمل مشترک انسان های می باشند.
۹۴. گزینه ۳ - قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می خورد، اگر هویت فرهنگی اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت بگیرد.
- فرهنگ مغول ها قومی و قبیله ای بود و شایستگی جهانی شدن را نداشت.
۹۵. گزینه ۲ برای پیشگیری از تفرقه بین جوامع و تباه ساختن منابع و امکانات بشر باید از ارزش جهان شمول عدالت و برای رهایی انسان از قید و بندهایی که مانع رسیدن او به کمال و حقوق انسانی اش می شود و زمینه ظلم را بر او فراهم می کند از ارزش آزادی بهره گرفت.
۹۶. گزینه ۳ جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می آید به این جهان تعلق دارد.
۹۷. گزینه ۴ تناسب و هماهنگی بین دو بخش جهان انسانی یعنی جهان ذهنی و فرهنگی است و وقتی که فرد درباره ی مسئله ای خاص می اندیشد در محدوده ی ذهنی و فردی خود به سر می برد.
۹۸. گزینه ۱ جهان عینی پیش از انسان وجود داشته است و مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد. نزد متفکران مسلمان، جهان طبیعت بخشی از جهان عینی و تکوینی است. برخی جهان عینی را به جهان طبیعت محدود می کنند و جهان عینی را مهم تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می دانند؛ از نظر این گروه، ذهن افراد و فرهنگ جامعه نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن ها نظیر علوم طبیعی است. این گروه بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی، تفاوتی واقعی قائل نیستند.
۹۹. گزینه ۳ - جهان اجتماعی
- جهان فردی
- حقیقت
۱۰۰. گزینه ۱ غلبه نظامی همواره با غلبه فرهنگی قوم مهاجم همراه نبوده است و سلطه جهان غرب بر کشورهای دیگر به سلطه نظامی محدود نشد و از سلطه غرب با نام هایی مانند امپریالیسم یاد کرده اند.

پاسخنامه تشریحی

۱۰۱. گزینه ۱ نام مابعدالطبیعه برگرفته از کتاب ارسطو می‌باشد و چون این بخش از کتاب بعد از کتاب فیزیک قرار گرفته، به مابعدالطبیعه یا متافیزیک مشهور شده است.
۱۰۲. گزینه ۳ فلسفه اولی به دنبال بررسی مجرد وجود یا به عبارت دیگر مطلق وجود است. نکته: منظور از «وجود مطلق» خدا است و «وجود مجرد» مانند خدا و فرشتگان می‌باشد.
۱۰۳. گزینه ۲ این پرسش در حیطه جامعه‌شناسی و تاریخ بررسی می‌شود.
۱۰۴. گزینه ۱ تلاش بشر برای پاسخ قانونمند به سؤالات طرح شده، موجب ظهور دانش فلسفه گشته است و فیلسوفان کسانی هستند که به صورت قانونمند و تخصصی به آن‌ها پرداخته و کوشیده‌اند پاسخ‌های دقیقی به این قبیل سؤال‌ها بدهند.
۱۰۵. گزینه ۱ فیلسوفان وارد هر موضوعی می‌شوند؛ اما درباره آن مسائلی که دانشمندان دیگر بدان‌ها می‌پردازند، تفکر نمی‌کنند. بلکه به سراغ بنیادی‌ترین مسائل می‌روند.
۱۰۶. گزینه ۳ فیلسوفیا مرکب از دو کلمه «فیلو» به معنی دوستداری و «سوفیا» به معنای دانایی است. پس کلمه فیلسوفیا به معنی «دوستداری دانایی» است. کلمه سوفیست به معنی دانشمند بود و بعدها مفهوم اصلی خود را از دست داد و مفهوم مغالطه‌کار به خود گرفت. کلمه فیلسوفوس (فیلسوف) نیز در ابتدا به معنای دوستدار دانش بود و رفته رفته به مفهوم دانشمند ارتقا پیدا کرد.
۱۰۷. گزینه ۱ فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین موضوعات جهان و انسان است و پاسخ‌گوی عمیق‌ترین دغدغه‌های بشری است.
۱۰۸. گزینه ۴ برای یافتن پاسخ پرسش‌های فلسفی، باید به توانایی عقل و استدلال‌های عقلی تکیه کرد.
۱۰۹. گزینه ۱ تنها روشی که می‌تواند مسائل فلسفی را پاسخ دهد روش عقلی است بنابراین تنها می‌توان از پژوهش‌های عقلانی برای حل مسائل فلسفی استفاده کرد.
۱۱۰. گزینه ۲ ابیات، متعلق به اقبال، شاعر پارسی‌گوی معاصر پاکستان می‌باشد.

پاسخنامه تشریحی

۱۱۱. گزینه ۳ فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.
۱۱۲. گزینه ۴ منظور از سطح تجربی، تجربه‌پذیری و پژوهش‌پذیری آن است.
۱۱۳. گزینه ۲ از لحاظ تکنیکی مناسب‌ترین روش برای بررسی و تحقیق پیرامون آموزش مسئولیت‌پذیری و رفتار جامعه‌پسند، روش آزمایشی است.
۱۱۴. گزینه ۲ متخصصان به فرایندهایی همچون توجه، ادراک و حافظه شناخت پایه می‌گویند.
۱۱۵. گزینه ۲ در سلسله مراتب گزاره‌های علمی، مرحله سوم مشخص شدن اصول یا قوانین است و خردمندانه بودن فرضیه دلالت بر این نکته دارد که فرضیه مبتنی بر دانش و تجربه است.
۱۱۶. گزینه ۱ الف) دانش، تجربه، فرضیه
ب) نظریه‌ها
ج) پیش‌بینی و کنترل
۱۱۷. گزینه ۲ روان‌شناس به دلیل رعایت مسائل اخلاقی و پیچیدگی‌های موضوع پژوهش‌های مربوط به انسان، همواره با محدودیت‌هایی مواجه است. در واقع، دادن مواد مخدر به بیماران افسرده و بررسی تأثیر آن نه تنها عملی خلاف اخلاق محسوب می‌شود بلکه پروسه‌ی درمان افسردگی را با پیچیدگی‌های بیشتری روبه‌رو می‌سازد.
۱۱۸. گزینه ۱ یکی از جامع‌ترین تعاریف روان‌شناسی عبارت است از: علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت).
- مطالعه رفتار انسان‌ها پس از مشاهده و توصیف آن صورت می‌گیرد. هم‌چنین هدف بعدی علم روان‌شناسی تبیین رفتارهای انسان است که به بیان علت و چرایی این رفتارها می‌پردازد.
۱۱۹. گزینه ۱ در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد.
۱۲۰. گزینه ۲ سمت راست این پیوستار بیانگر وضعیت سلامت کامل و سمت چپ بیانگر مرگ است.